

Lyrikkspalte

En Lyrisk stafett

I denne lyriske stafetten vil vi at kolleger skal dele stemninger, tanker og assosiasjoner rundt et dikt som har betydd noe for dem, enten i arbeidet eller i livet ellers. Den som skriver får i oppdrag å utfordre en etterfølger. Slik kan mange kolleger få anledning til å ytre seg i lyrikkspalten. Velkommen og lykke til!

Tove Rutle – lagleder

Takk til utfordrer Eivind Meråk. Han har inspirert meg til å bruke tid på å bli kjent med enkeltmenneskenes kultur og livshistorier for å se deres sykdommer og plager i lys av dette.

Valget er klart; det må bli et dikt av Nils Aslak «Aillohas» Valkeapää (1943–2001). Han var en internasjonalt anerkjent samisk multikunstner født i Karesuando i Sverige. Hans arbeid med musikk, lyriske verk, billedkunst og skulpturer har hatt en stor betydning for det samiske samfunnet.

Han uttrykker med enkle ord en ydmykhet, ro og stolthet over livet her i Sápmi som jeg kjenner meg igjen i, og ønsker å bære med meg. Hans dikt er ofte grafisk framstilt i bøkene. Bokstavene kan for eksempel minne om en rein-

flokk i vandring. Mange av hans dikt er mer som en del av en større helhet, enn et enkelt dikt. Når jeg leser, hører og ser hans ord og bilder, ser jeg for meg endeløse, bølgende vider – og jeg får en følelse av uendelig god tid. Et frigjørende avbrekk fra hverdagen som fastlege!

Diktet «Ruoktu vaimmus» forteller meg noe om identitet og tilhørighet. Det sier noe om hvor vanskelig det kan være å beskrive livet sitt for et annet menneske med en annen kulturbakgrunn. Jeg tenker på det når jeg hører min samisktalende áhkku (bestemor) på venterommet før hun skal inn til legen. Legen er for henne oftest en fremmedkulturell, uansett om han er fra Asker eller Iran. Áhkku er ikke så opptatt av hvilket medikament legen vil foreskrive for hennes angina, men hun er alltid spent på om hun og legen klarer å komme fram til en felles forståelse av problemet hennes ...!

Risten Utsi

«Heimen min er i hjertet mitt
og den flytter med meg

I min heim lever joiken
der høres barnelatter
Bjellene klinger
hundene gjør
lassoen plystrer
I heimen min bølger
koftekantene
samejentenes bellinglegger
varme smil

Heimen min er i hjertet mitt
og den flytter med meg

Du vet det bror
du forstår søster
men hva skal jeg si til de fremmede
som brer seg ut overalt
hva skal jeg svare på spørsmålene
fra dem som kommer fra en annen verden

Hvordan skal man forklare
at man ikke bor noe sted
eller likevel bor
men mellom alle
disse viddene
og at du står i senga mi
doet mitt er bak buskene
sola er lampe
innsjøen er vaskefat»

«Mu ruoktu lea mu váimmus
ja dat johtá mu mielde
Mu ruovttus eallá luohti
gulo mánáid illudeapmi
Biellut skállet doppe
beatnagat cillet
suohpan njurggasta
Mu ruovttus slivggodit
láddégávtti healmmiit
sámi nieiddaziid biddojuolgit
liegga modji
mu ruoktu lea mu váimmus
ja dat johtá mu mielde»

Jeg avslutter med et lite vårdikt av
henne fra samlingen Fabler, frost, 1981.

Vår

Jeg bærer sparken og pulken på låven
putter blåswix og klister i et spenn
vasser trassig i småsko på isete veier
så sørpa spruter
midt i mai.
Breier så ut mine hvite lår
for nordavinden.
Hufsende på en vasstrukken barflekk
med håret utslått
speider jeg etter sommerfugler.
– Det er ei rå me alt, sier jeg
og går løs på vinteren med øks.

Jeg vil utfordre min veileder fra turnus-tida i Tana, Sigrun Winterfeldt.

Diktet t.v. er fra «Ruoktu vaimmus» Dat o.s./ «Vindens veier» Tiden Norsk Forlag 1990. Gjendiktet fra samisk av Laila Stien.